

Kansainvälisen vertailun tuloksia ja keskeisiä toimenpide-ehdotuksia

Arttu Vainio ja Juho-Matti Paavola
Oxford Research

Tavoitteet

- Kansainvälinen selvitys neljässä vertailumaassa:
Alankomaat, Norja, Ruotsi, Tanska
- Raportti maan yleisestä tilanteesta ja kolme
tapaustutkimusta per maa

Maaraportit

- Samantyylinen tilanne kaikkialla – yksinasuvien määrä on kasvanut tasaisesti
 - Ruotsissa ollaan hieman muita edellä ja kehitys pysähtynyt
 - Kuitenkin esimerkiksi yksinasuvien maantieteellisestä jakautumisesta vähän tietoa
- Poliittisesti tai yleisessä keskustelussa asia ei kuitenkaan ole esillä missään vertailumaassa, myös tutkimuksen määrä vähäistä
 - Yksinäisyys, erityisesti ikäihmisten, on näkyvämpi teema
 - Myös nuorten syrjäytyminen esille joissain maissa (Tanska, Hollanti)

Caset

➤ Kolme case per maa

- Alkuperäinen ajatus etsiä poliittisia käytäntöjä, joilla on eri maissa helpotettu yksinasuvien asemaa
- Lopulta kuitenkin tällaisia käytäntöjä ei ollut, joten kohteeksi valittiin kustakin maasta joitain kolmannen sektorin toimijoita tai pyydettiin tarkempaa tietoa jostain tietyistä maaraportissa esiin nouseista kysymyksistä

Caset

➤ Tanska

- Ældrebofællesskaber/Oldekoller – Ikäihmisille suunnattua yhteisasumista
- Folkebevægelsen mod Ensomhed – Yksinäisyyttä vastaan toimiva järjestöjen verkosto
- Ventilen – Nuorten yksinäisyyttä ja syrjäytymistä ehkäisevä järjestö

➤ Alankomaat

- Coalitie Erbij – Yksinäisyyttä vastaan toimiva verkosto
- Buddy network – Kaveriverkosto yksinäisyyttä estämään
- Nuorten ongelmat yksinasumisessa

Caset

➤ Tanska

- Fixar-Malte – talonmiespalvelu yksinasuville
- Yksinsasuvat Ruotsissa – erikoisuudet
- Asuntomarkkinat – niiden vaikutus yksiasumiseen

➤ Norja

- Ensligens landsförbund – Yksinsasuvien järjestö
- Kaksi raporttia yksinasuvista ja niiden suositukset
- Julkisen ja kolmannen sektorin yhteistyö yksinäisyyden estämisessä

Yhteisiä elementtejä

- Kohdistus usein yhtäältä nuoriin, toisaalta vanhuksiin
- Kummassakin ryhmässä on kiinnitetty erityistä huomiota yksinäisyyden aiheuttamien ongelmien torjumiseen
- Varsinkin Tanskassa ja Alankomaissa kolmas sektori on otettu mukaan – tai se on itse tullut aktiivisesti mukaan
- Ratkaisut liittyvät useimmin
 - asumiseen ja yksin asumisen avustamiseen (tekninen tuki)
 - yhdessä toimimiseen ja keskinäiseen apuun (yhteisöllinen tuki)
 - keskusteluyhteyden saamiseen (henkinen tuki)

Caset - Kohderyhmät

	Nuoret	Ikääntyneet	Yleinen
DK 1 - Senior co-housing communities Oldekollen		X	
DK 2 - DanAge		X	
DK 3 - Ventilen	X		
DK maaraportti			X
NL 1 - Coalitie Erbij			X
NL 2 - Buddy Network	X	X	X
NL 3 - Young people	X		
NL maaraportti	X	X	X
NO 1 - Ensliges Landsforbund			X
NO 2 - Aleneboendes levekår & Meld. St. 24 Familien			X
NO 3 - Third Sector			
NO maaraportti			
SE 1 - Fixar-Malte		X	X
SE 2 - Single-person households in Sweden	X		X
SE 3 - Housing market and single-person households	X		X
SE maaraportti	X	X	X

Toimenpide-ehdotuksia: Yhteisasumisen edistäminen 1/3

- Esimerkkicaset: Ældrebofællesskaber/Oldekoller (Tanska), Ruotsi yleisesti
- Ratkaisuna sekä yksinasumisen kustannuksiin että yksinäisyyteen
- Kiinnostus yhteisasumista kohtaan kasvamassa kaikenikäisten osalta
 - Kiinnostuneita enemmän kuin asuntoja tarjolla
 - Yhteisasumishankkeita tyypillisimmin ajavat yksittäiset aktiivit
 - Julkishallinto ja rakentajat toimivat hitaammin

Toimenpide-ehdotuksia: Yhteisasumisen edistäminen 2/3

- Toistaiseksi sekä Tanskassa että Ruotsissa julkishallinnon rooli ollut pieni
 - Ruotsissa tuore tuki valtiolta tuetun asumisen ja laitosasumisen tilojen uusimiseen ja rakentamiseen yhteisasumiseen sopiviksi
 - Tanskassa yhteisasumista ei ole haluttu tukea, koska asukkaat ovat pääasiassa varakkaita ikäihmisiä
 - Muutto yhteisasumispaikkoihin vapauttaa kuitenkin heidän omistusasuntojaan, mikä voi vaikuttaa asuntomarkkinoihin
 - Kohdentuvat ikäihmisten yhteisasumiseen, muiden ikäryhmien yhteisasumisen edistämistä ei tueta

Toimenpide-ehdotuksia: Yhteisasumisen edistäminen 3/3

- Miten julkishallinto voisi tukea yhteisasumista Suomessa? Onko jotain tukitoimia olemassa?
 - Paikallistasolla – kaavoittaminen?
 - Valtionhallinnossa yksi mahdollisuus huomioida yhteisasuminen asumistuessa - positiivisella tavalla
 - Tätä kautta tuki kohdistuisi vähävaraisiin yksinasuviin
 - Mitä muuta?

Toimenpide-ehdotuksia: Kansalliset yhteistyöverkostot 1/2

- Coalition Erbij (Alankomaat), Folkebevægelsen mod Ensomhed (DanAge, Tanska)
 - Ovat järjestölähtöisiä, toimivat ennen kaikkea yksinäisyyden vähentämiseksi
 - Vastaavia paikallisessa mittakaavassa myös Ruotsissa ja Norjassa
- Keskeistä laajapohjainen yhteistyö ja hyvä näkyvyys paikallisesti ja mediassa
 - Julkishallinnon rooli ollut toimia ennen kaikkea rahoittajana
 - Myös tukenut toimintaa tarjoamalla sille näkyvyyttä, mikä on koettu jopa rahoitusta tärkeämmäksi ainakin Alankomaissa

Toimenpide-ehdotuksia: Kansalliset yhteistyöverkostot 2/2

- Miten tällaista toimintaa voisi edistää ja saada aikaan lisää Suomessa? Miten julkishallinto voisi tukea tällaisen toiminnan syntymistä ja laajenemista kansalliseksi?
 - Rahallinen tuki – toiminnan vakiinnuttaminen
 - Ei vain projektipohjaista rahoitusta
 - Näkyvyys ja yhteistyö – varsinkin paikallisesti
 - Tilojen ja tilaisuuksien tarjoaminen
 - Yhteistyön hyödyntäminen vaikeasti tavoitettaviin kohderyhmiin kohdistuvien toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa – molemminpuolisesti